

Đã có thông báo chánh thức nhậm Tát Nhâm Thìn, mät lä häi văn hóa truyßn thßng cßa ngßi Việt, cßng đßng ngßi Mß gßc Việt bßt đßu treo cß VN nßn vàng ba sßc đß Little Saigon,

đßc ngßi Mß gßc Việt nói riêng và ngßi Việt Häi ngßai nói chung thßng mßn, thßng vß thăm vißng gßi là thß đô tinh thßn cßa ngßi Việt häi ngßai. Cũng có ngßi nói ngßi Việt ß Mß bßng giß thành công dân Mß, phßi theo văn hoá Mß. Mät câu nói hät sßc chung chung, chính ngßi nói cũng không thß minh đßnh thß nào là văn hoá Mß đß theo hußng hß ngßi nghe là ngßi Việt ß đßt Mß. Và ai cũng bißt nßc Mß là mät xã häi đa nguyên, đa văn hoá, đa sßc tßc, không ngßi Mß chánh trßc nào mußn nhßng ngßi Mß gßc các sßc tßc khác phßi tß bßn chßt, bßn sßc văn hoá cßa sßc tßc ngußn cßi mình. Không ai mußn ngßi Mß gßc Việt thành nhßng ngßi Mß Da Vàng mät gßc Việt cß. Tß văn hoá, chánh trß đßn xã häi hßc đßu gßi ngßi Việt công dân hay thßng trú nhßn hßp pháp cßa Mß là ngßi “Mß gßc Việt” (Vietnamese Americans).

Ai cũng bißt chß có Loài Ngßi là linh vßt tß làm ra văn hoá cho mình đß xã häi mình cùng sßng chung theo chußn mßc đó. Loài thú nhß ong, kißn có läi tß chßc tinh vi nhß ong chúa chß đß, kißn thß chß xây, ong lính chß tác chißn. Nhßng läi tß chßc đó bißn thành phßn xß mußn đßi, đó không phßi là văn hoá, mà là phßn xß läu truyßn rißt thành di truyßn. Trái läi văn hoá cßa Con Ngßi không phßi là phßn xß, không di truyßn, mà do truyßn đßt, bßt chßc và hßc häi nên có nhißu thay đßi.

Ngay trong läch sß văn hoá ngßn ngßi có mßy trăm năm cßa Mß, tißn trình cũng thay đßi nhißu län. Tß thuß khßi thßy di dân mũi lä, mät xanh, tóc vàng râu bßp là thành phßn trßi yßu vßi sß tißp sßc cßa Thßc dân Anh, bußc các sßc tßc khác phßi “đßng hoá hoà đßng” vßi hß. Tißng Anh thành chuyßn ngß. Nhßng qua thßi kß đßc lßp quan nißm đßng hoá theo kißu nßu chßy thành khußng văn hoá Mß (melting pot) chßng ai theo. Các sßc tßc chß “hoà nhßp” bißn văn hoá Mß nhß là mät tô salad (salad bowl) trong đó rau quß, đßng, mußi giß bßn chßt cßa mình. Có lä câu thß cßa Bùi khánh Đßn mô tß khá đßng cái văn hoá Mß đa nguyên, đa sßc tßc này: “Tß kßt tinh anh cßa gió sßng, mußn màu mußn vß läi mußn hßng”, nói lên cái văn hoá cßa các sßc tßc nhßp cß tßo nên xã häi Mß này.

Do vßy rßt hßp tình, hßp lý khi thßy văn hoá hay läi sßng chung cßa ngßi Việt gßc tß nßn CS trên đßt Mß. Có bißu tình chßng Cßng sßn cßo bßng văn hóa VN đß mßt tính dân tßc, khai phóng và nhßn bßn, đã bán đßt dßng bißn cho TC. Có qußc tß vßn nßng hß các tôn giáo và đßng bào nßc nhà đßu tranh cho tß do, dân chß, nhßn quyßn VN. Có vßn đßng hß lá cß cßa CS Hà nßi

và giởng cao quốck VN nờn vàng ba sắck đờn đờn chánh quyốnn các nờnck có ngườiviet đờn h cầ thầa nhồnn, v.v. và v.v... Ngườnn y viếck biếut tình, đờu tranh, vớnn đờng rắtt qui mô, rắmm rắ, bắnn bắsuốtt 36 năm; thắtt đắng khen lòng kiềnn nhồnn và ý chí bắtt khuốtt cầa con ngườiviet Nam. Thắtt xồng đắng vớiv i thầ nguyốnn đĩ tìm tầ do cho mình và cho ngườiviet kắtt i i khi ngườiviet Hắi Ngoắi gắtt nờnck mắtt ra đĩ, đờ i phắa sau nờnck nhà vớimắtt nờn văn hóa đắ ắnn sắu vào tim óc, sắng giố gừn, chắtt đờm theo.

Ngườiviet Mắ gắck viet không chắp nhồnn CS Hà nắi, không sắng đờnck VN nắmm trong gắng kắmm CS, nờn tầ nắnn CS ra kắi nờnck. Ngườiviet tầ nắnn CS không sắng đờnck VN, di tầnn ra kắi nờnck, đờm hìn hắnh đắtt nờnck và con ngườiviet Nam và mang hắnn thiềng sông núi VN theo mình. 36 năm Mắ, ngườiviet đắ thuyốtt phắnn nhắnn dân và chánh quyốnn Mắ cầa hàng chắck tiếubang hàng trắmm quắnn hắtt, thắnn phắ công nhắnn biếut tiếng văn hóa, niếmm tin thiềng liềng cầa mình là quốck VN nờn vàng ba sắck đờn .

Trong mắi sinh hótt long trắng, đờu tranh chắng CS, i hắi văn hóa, xã hắi đờu có chào quốck VN này nhắ hắnn thiềng sông núi và tiếng niếmm anh linh tầ sĩ đắ vì dân chắi nắtt đờu, ví nờnck hy sinh đờnck bóng cầ này. Đố không phắi là văn hóa cầa ngườiviet tầ nắnn CS, cầa ngườiviet VN tầ do, nhắnn bắnn thì là cái gừ.

Có ngườiviet nắi văn hóa cầa ngườiviet Mắ gắck viet đố không phắi là văn hóa Mắ, cho rắng Mắ bắng giố đắ bang giao và giao thắng vớiv CS Hà nắi, quốck kắ cầa CS Hà nắi là lá cầ khác. Thắtt là mắtt nhắnn xét hắtt sắck phiếnn diếnn vớ văn hóa. Mắtt biếut tiếng chắ đờnck xem là văn hóa khi đờnck nhiếu ngườiviet chắp nhồnn là “cầa mình”, “thuốck vớ mình” và đờng ý sắng theo chuốnn mắck y. Cầ cầa CS Hà nắi ngườiviet Mắ gắck viet đắ sắ gắi là cầ máu, không ai treo. Dù CS Hà nắi có bang giao vớiv chánh quyốnn Mắ, cầ máu cầa CS chắ rắ rắ nhắ con giắnn ngày i trong trắ sắ Toà Đắi sắ và Tắng Lắnn sắ CS Hà nắi. Đắivớiv đắ đắ sắ ngườiviet Mắ gắck viet, cầ máu cầa CS Hà nắi là “phắnn văn hóa”. Chắ đờng ngườiviet Mắ gắck viet, ắi cầmm cầ đố sắ trắ thắnn mắtt kắ công xúttu sắ (attentat à la pudeur publique) nhắ khoe hắ bắ trắck phắnn, sắ bắ tắp thắ chắng đắ quyốtt liếtt.

Bեն cầnn nhắng hótt đờng qui mô và rắmm rắ đờnck bắtt và phắtt huy văn hóaviet y cầa tắp thắ ngườiviet Hắi Ngoắi, còn nhiếu cầ gắng ắmm thắmm, kiềnn nhồnn và can đắmm, đời hắi nhiếu chuyềnn mắnn. Mắck đắttắi hắu cầa nhắng chắi nắ văn hóa ắmm thắmm này là, mắtt này, đờ bắtt và bắnn sắck văn hóaviet Nam trong mắi sinh mắi i cắck nờnck nhắa vòng Trắi Đắtt. Và mắtt khác, là đờ phắtt huy văn hóa cho i p trắ hắu duốnn sanhra, i nắnn, ắnn hắck nắi quắ hắng mắi. Làm viếck y là nhắng thắy cồ giắo tình nguyốnn đờy tiếng viet tắi các trung tâm viet ngắ đắttắi nhiếu nắi kắp nhiếu nờnck đờn h cầ, đờnck biếttắ Mắ và Cali.

Tiếng viet là con thuyốnn chánh chuyềnn văn hóa VN. Không có tiếng viet thì hắnn viet, tâm viet, đờo viet, sắ viet, cắng đờng viet, xã hắiviet, ngườiviet, dân viet, nờnck viet kắo còn. Nhắ đắ thầa i trên, văn hóa theo phắnn tích cầa các nhắ xã hắi hắck, không do thiên phú, trắi sanhra, hay đờng nhiên có. Cắng không phắi do bắnn nắng mà do hắck hắi giắa thắ hắ này vớiv thắ hắ khác và giắa nhắng ngườiviet đờng thắi tiếng tác vớiv nhắu. Mà ngôn ngữ là phắnn tiếnn, là thắnn tắ quan trắng nhắtt. Nờn ngôn ngữ cắng phắi hắck mắi biếtt. Hắck tắ trong bắng mắ, lúc chào đắi, lúc nhắp thắ nhắ, ra trắng, vào xã hắi, và lúc xuốtt thắ sắng vớiv nắi tâm và tắ đắtt mình trong lòng Mắ VN. Tắ đố có tiếng “iếng mắ” (mother language, langue maternelle).

Nếu nôm c nhà vi c h c ti ng m Vi t r t d vì cá nhân, gia đình, và xã h i đ u nói ti ng Vi t, thì t i các nôm c đ nh c vi c h c ti ng Vi t h i khó vì t ng quan tâm giác giúp cho vi c giáo d c thành công là cá nhân, gia đình, và xã h i b g y đ m t ph n. L p tr h c tr ng b ng m t ngôn ngữ c a qu c gia đ nh c . Chuy n ngữ c a qu c gia đ nh c th ng khác v i ti ng m c a ng i nh p c . Nhi u gia đình nh t là v ch ng tr dùng chuy n ngữ c a nôm c đ nh c . Xã h i cũng th , t truy n thông đ i chúng, ch ng trình giáo d c ph thông, gi i trí đ i đa s dùng ngôn ngữ c a qu c gia đ nh c .

Do v y đ i v i l p tr Vi t sinh t i n i quê h ng m i, h c ti ng Vi t ch c y nh vào các trung tâm d y ti ng Vi t và m t ph n n i c ng đ ng g c Vi t và gia đình mà thôi. Th y cô giáo đ c đào t o ph ng pháp s ph m đ d y ti ng Vi t, k t qu và hi u năng cao h n gia đình.

Và CS Hà n i mu n nhu m đ các c ng đ ng ng i Vi t Qu c Gia h i ngo i cũng dùng văn hoá v n đ t n công b ng quy n l c m m và c ng. M m qua l i ca ti ng hát, g i giáo viên, sách v qua M , khai thác tình t quê h ng. C ng nh âm m u dùng ti n lũng đ o n c ng đ ng, h hoá các cu c đ u tranh. Mà Ngh quy t 36 c a CS Hà n i là sách l c./.